Universitetet i Bergen
Det medisinsk-odontologiske fakultet

Fak.sak: 133/11

Sak nr.: 2011/8332

Møte: 19.10.2011

OPPRYKK TIL PROFESSOR ETTER KOMPETANSE - SØKNADSRUNDE 2011 - I FAGOMRÅDET HELSEFAG (FYSIOTERAPIVITSKAP) - VED INSTITUTT FOR SAMFUNNSMEDISINSKE FAG - GODKJENNING AV BEDØMMING

Innan fristen 15.09.2011 søkte førsteamanuensis **Målfrid Råheim**, Institutt for samfunnsmedisinske fag (fagområdet fysioterapivitskap), Det medisinsk-odontologiske fakultet, Universitetet i Bergen, om opprykk til professor.

Målfrid Råheim er vurdert professorkompetent i 2010 i samband med søknad på stilling som professor/førsteamanuensis i helsefag (fysioterapivitskap) ved Institutt for helse- og omsorgsfag, Det helsevitenskapelige fakultet, Universitetet i Tromsø. Ettersom ho er vurdert professorkompetent i løpet av dei siste seks år før søknadsfristen kan ho søke sin institusjon om opprykk til professor jf. Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskningsstillinger (FOR 2006-02-09 nr. 129) § 2-1. (13).
Det kan berre søkast om opprykk til professor innan det fag søkjaren er tilsett, jf. Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskningsstillinger § 2-1. (2). Institutt for samfunnsmedisinske fag har stadfesta at bedømminga er innan fagfeltet til søkjaren.

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Styret ved Det medisinsk-odontologiske fakultet, Universitetet i Bergen, godkjenn at førsteamanuensis **Målfrid Råheim** fyller krava for opprykk til professor etter kompetanse i fagområdet fysioterapivitskap i samsvar med Forskrift av 09.02.2006 nr. 129 § 2-1, nr. 1 og på bakgrunn av vurdering frå sakkunnig nemnd og tildeler henne tittel og løn som professor med verknad frå 15.09.2011.

10.10.2011 /IVØI

Vedlegg: Brev frå Institutt for samfunnsmedisinske fag dagsett 05.07.2011
Søknad om opprykk til professor etter kompetanse frå Målfrid Råheim
Vurdering frå sakkunnig nemnd dagsett 28.09.2010

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for samfunnsmedisinske fag

Det medisinsk-odontologiske fakultet

Referanse
2011/8332-ALMY

Dato
05.07.2011

Unntatt offentlighet iht. offl. § 25, 1. ledd

Bekreftelse fra ISF vedrørende personlig opprykk til professor etter kompetanse for Målfrid Råheim

Vi kan med dette bekrefte at helsefag (fysioterapivitenskap) er Målfrid Råheims fagfelt og at hun innenfor dette fagfeltet er blitt vurdert som professorkompetent. Komiteens vurdering var enstemmig og uten tvil.

Vennlig hilsen

Rolv Terje Lie
instituttleder

Alette Gilhus Mykkeltvedt
administrasjonssjef

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for samfunnsmedisinske fag
Telefon 55586100
Telefaks 55586130
post@isf.uib.no

Postadresse
Postboks 7804
5020 Bergen

Besøksadresse
Kafarveien 31
Bergen

Saksbehandler
Alette Gilhus Mykkeltvedt
55586127

11/8332

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for samfunnsmedisinske fag

UNIVERSITETET I BERGEN Det medisinsk - odontologiske fakultet	
Saksnr.	Dok. nr.
08 JULI 2011	
Ark.kode	
Saksbeh.	
U.off.	

Det medisinsk-odontologiske fakultet
ved Forskningsutvalget

Dato:
06.07.2011

SØKNAD

Undertegnede søker herved om personlig opprykk til professor etter kompetanse.

Vedlagt er:

- I. Bekreftelse fra Institutt for samfunnsmedisinske fag vedrørende personlig opprykk til professor etter kompetanse, datert 05.07.11.
- II. Bedømmelseskomitéens innstilling til stilling som professor/førsteamanuensis ved Institutt for helse- og omsorgsfag, Det helsevitenskapelige fakultet, Universitetet i Tromsø
- III. Oppdatert CV for undertegnede (juni 2011)

Beste hilsen

Målfrid Råheim

Målfrid Råheim
Førsteamanuensis

Postadresse
Postboks 7804
5020 Bergen

Telefon 55 58 00 00
Postmottak@uib.no
Internett www.uib.no/isf
Org no. 874 789 542

Telefon 55 58 61 00
Telefaks 55 58 61 30

Besøksadresse
Kalfarveien 31
Bergen

OVERSENDELSE AV SØKNAD OM PERSONLIG OPPRYKK TIL PROFESSOR ETTER KOMPETANSE

Jfr. rundskriv F-15-02 fra Utdannings- og forskningsdepartementet

SØKNADSFRIST: 15.september

Fylles ut av søkers institusjon (v/fakultetet)

Institusjonens navn:	
Institusjonens postadresse, kontaktperson og tlf.nr.:	
Søkers fagområde iflg. tilsetting:	
Når ble det eventuelt sist utlyst professorstilling ved institusjonen innen søkers fagområde/spesialitet?	

Opplysninger om søker (fylles ut av søker selv):

Søkers etternavn, fornavn: RÅHEIM, MÅLFRID	Fødselsdato: 190156
Søkers stilling: Førsteamanuensis	
Søkers høgeste utdanning/grad/ institusjon: Dr. philos., Universitetet i Bergen	
Søkers spesialitet m.h.t. fordypning: Helsefag (fysioterapi)	

Har søker p.t. til vurdering søknad på utlyst professorstilling? JA / (NEI)
Hvis ja, oppgi hvilke(n) institusjon(er):

Har søker sendt inn søknad om opprykk til professor eller vært vurdert for professorkompetanse i løpet av de siste to år før søknadsfristen? (JA) / NEI
Hvis ja, oppgi institusjon og fagområde:
Universitetet i Tromsø, prof. i fysioterapi

Fakultetet oversender skjemaet til Universitetsdirektøren vedlagt kopi av søknaden innen 23.september (ikke vitenskapelige/kunstneriske arbeider). Universitetsdirektøren videresender søknadene samlet til Universitets- og høgskolerådet innen 1.oktober.

Forts. s. 2

Fylles ut av Universitets- og høgskolerådet:

Fagområde/ nasjonal komité:
Bedømmende institusjon:

Skjemaet returneres til søkers institusjon, og sendes derfra sammen med søknad og vitenskapelige/ kunstneriske arbeider til bedømmende institusjon.

Bedømmende institusjon oppnevner nasjonal bedømmingskomité:

Komitémedlemmer:	Institusjon/adresse og telefonnr.:
1.	
2.	
3.	
Komitéens administrator eller leder:	

ERKLÆRING FRA DEN NASJONALE BEDØMMINGSKOMITÉ

	Sett kryss her:
Komitéen avgir enstemmig kompetanseerklæring- søker bedømt kompetent for opprykk	
Annet utfall av bedømmingen- søker ikke erklært kompetent for opprykk	

sted og dato

underskrift av komitéens leder eller administrator

Skjemaet følger saken tilbake til søkers institusjon sammen med innstilling og de vitenskapelige/ kunstneriske arbeider.

NB! Kopi av skjemaet sendes til Universitets- og høgskolerådet, Pilestredet 46B, 0167 Oslo.

Vedlegg II

INNSTILLING:

BEDØMMELSE AV SØKERE TIL STILLING SOM

PROFESSOR /FØRSTEAMANUENSIS 50% ENGASJEMENT

VED

INSTITUTT FOR HELSE- OG OMSORGSFAG

For den ledige stillingen som professor / første amanuensis 50 % engasjement meldte følgende søkere seg:
1) Nina Emaus, og
2) Målfrid Råheim

OMTALE OG VURDERING AV DE ENKELTE SØKERNE TIL STILLINGEN PROFESSOR / FØRSTEAMANUENSIS 50 % ENGASJEMENT

Før vi gir en detaljert vurdering av søkerne Emaus og Råheim har komiteen laget tabellarisk oversikt over deres vitenskapelige produksjon:

Tabell 1. Antall artikler utover avhandlingen (original eller oversikt) publisert i tidsskrifter med fagfellevurdering fordelt etter forfatterposisjon. Vi skiller her mellom førsteforfatter (som vi ha hovedansvar for artikkelen), 2.forfatter (som ofte vi ha mer ansvar enn de påfølgende) og sisteforfatter (som gjerne har et senioransvar i gruppen). Medforfatterskap utenom disse posisjoner er samlet under rubrikken "øvrige". En slik posisjon vil vanligvis innebære mer begrenset forskningsmessig innsats.
De nasjonale retningslinjer for professorbedømmelse slik det er fortolket av universitetet i Bergen, legger særlig vekt på posisjonen som første- og siste-forfatter. Bedømmelseskomiteen har også valgt å vektlegge annenforfatterskap.

Tabell 1: Antall artikler utover avhandlingen

	Alle artikler					De 10 utvalgte				
	Total	1.f*	2.f *	Siste	Øvrig	Total	1.f*	2.f *	Siste	Øvrig
Internasjonale:										
Emaus	17	2	7	0	8	7	2	4	0	1
Råheim	13	1	5	5	2	6	1	0	5	0
Norske:										
Emaus	2	2	0	0	0	2	2	0	0	0
Råheim	6	2	3	1	0	2	2	0	0	0

*forfatterrekkefølge

Som det fremgår av denne tabellen har Emaus noen flere internasjonale artikler, mens Råheim har noen flere norske. Blant de 10 utvalgte er det små forskjeller.
Råheim har atskillige flere sisteforfatterskap, som vanligvis betyr en "seniorposisjon" /veilederposisjon. Emaus har ingen sisteforfatterskap. Når det gjelder 2. forfatterskap, så har Emaus 7 og Råheim 5.

Merk: I tabellene er avhandlingene ikke tatt med. Råheim har skrevet en monografi, mens avhandlingen til Emaus består av 3 internasjonale artikler med henne som førsteforfatter, ett manuskript (som synes upublisert jfr. avhandligen) med henne som annenforfatter, og et sammendrag)

Råheim har i tillegg et bokkapittel på norsk blant sine 10 utvalgte.
Tabell 2: Antall artikler ut over avhandlingen fordelt etter publiseringsår

A. Alle artikler

	Total	≤05	06	07	08	09	10/i trykken
Internasjonale:							
Emaus	17	0	0	2	4	7	4
Råheim	13	1	2	2	2	4	2
Norske:							
Emaus	2	2	0	0	0	0	0
Råheim	6	3	0	1	1	1	0

B. 10 utvalgte

	Total	≤05	06	07	08	09	10/i trykken
Internasjonale:							
Emaus	7	0	0	0	2	4	1
Råheim	6	0	1	2	2	0	1
Norske:							
Emaus	2	2	0	0	0	0	0
Råheim	2	2	0	0	0	0	0

Som det fremgår av disse tabellene, synes Emaus å ha hatt en noe større vitenskapelig aktivitet de siste årene.

NINA EMAUS

Nina Emaus er 52 år. Hun er utdannet fysioterapeut fra Statens Fysioterapiskole i 1977, tok eksamen i hovedfag i fysioterapi i 1996, Universitetet i Bergen og disputerte ved Universitetet i Tromsø i 2005. Doktorgradsavhandlingen hadde tittelen "Longitudinal changes in forearm bone mineral density in women and men from 25 to 84 years". Hennes hovedfagsoppgave hadde tittelen "Fenomenologien og filosofien i fysioterapifaget, et kvalitativt forskningsarbeid vedrørende kroppsforståelse i fysioterapifaget". Hun har flere års erfaring fra kommunehelsetjenesten, undervisning fra Høgskolen i Tromsø og forskning og forskningsformidling. Hun er for tiden ansatt på Hilton Fysioterapi og treningssenter i 100% stilling

Vitenskapelige kvalifikasjoner

Emaus levert en publikasjonsliste med 20 publiserte artikler i ulike internasjonale referee-baserte tidsskrifter i perioden 2005- 2010 samt 2 publikasjoner i det norske referee-baserte fagtidsskriftet "Fysioterapeuten" Emaus forskning er i hovedsak kvantitativ. Artiklene publisert internasjonalt er særlig rettet mot forskningsfeltet knyttet til "bone minereal density", epidemiologi, fysisk aktivitet, "benhelse", bruddrisiko, livsstil, endokrinologi og vitaminer. Artiklene demonstrerer bruk av relevant statistikk og arbeidene preges av klinisk relevante problemstillinger og solid kunnskap om metodene som anvendes. Emaus viser betydelig erfaring med brukt av kvantitative forskningsmetoder. Arbeidene tyder på selvstendighet i problemformulering, planlegging og utførelse av forskningen, selv om omfanget av hennes spesifikke bidrag kan være noe vanskelig å bedømme fordi forskningen foregår i etablerte miljøer med andre toneangivende forskere.

De *10 selvvalgte arbeidene* som er sentrale i hennes produksjon er preget av solid metodekunnskap, basert på studier med gode design og formidling av god kvalitet. Flere av de arbeidene som ikke er basert på hovedfagsarbeidet er og publisert i tidskrift med høy impact som for eksempel European Journal of Epidemiology, Impact Factor: 3.718, Osteoporosis International. 2009 Impact Factor: 4.997 Impact Journal of Clinical Densitometry Factor: 2.389 og *American Journal of Epidemiology* Impact factor: 5.589. De 10 arbeidene søkeren selv har valgt ut vurdert i kronologisk rekkefølge er :

Artikkel 1 "Fysioterapi, kroppsforståelse og Descartes' dualisme" gir Emaus en fremstilling av kroppsforståelsen slik den fremkommer hos den kjente filosofen René Descarts basert på hennes hovedfagoppgave. Dette arbeidet er publisert i tidsskriftet Fysioterapeuten.
Artikkel 2 "Fenomenologiens kroppsforståelse - et alternativ til Descartes dualisme?" følge Emaus opp artikkel 1 ved å gjøre en dypere fremstilling av den fenomenologiske kritikken av "kartesiannismen" og undersøker om vi ved hjelp av fenomenologien kan klare å gripe mangfoldet av betydning som kroppen som fenomen kan ha i tillegg til Descartes sterk "reduserte" posisjon. Begge disse artiklene er basert på hennes hovedfagsarbeid, og er publisert i det tidsskriftet "Fysioterapeuten".
Arbeid nr 3, doktorgradsarbeidet "Longitudinal changes in forearm bone mineral density in women and men from 25 to 84 years" omfatter 3 internasjonalt publiserte artikler, og 1 manuskriptsom ikke synes å ha blitt publisert. I tillegg til sammenskrivingen er Emaus førsteforfatter på 3 de 3 artiklene og annenforfatter på det upubliserte manuskriptet. Hensikten med doktorgradsarbeidet var å studere BMD forandringer og variasjon hos kvinner og menn mellom 25-85 pr i en populasjon basert op en longitudinell studie samt å studere hvordan presisjonen på til målinger av BMD kan vurderes og sikres i longitudinelle studier. Doktorgradsarbeidet er basert på stor utvalg og bra oppfølging. De tre første artiklene er basert på et longitudinalt design mens arbeid IV er en kryssvalideringsstudie av måleinstumenter knyttet til bentetthet. Avhandlingen konkluderer med med at diagnosen osteoporose fortsatt avhengig av måling av benmineraltetthet til tross for begrensinger i metoden både når det gjelder å forklare benstyrke og predikere fremtidige fall.
I Arbeid nr 4 "Weight change over three decades and the risk of osteoporosis in men: the Norwegian Epidemiological Osteoporosis Studies (NOREPOS)" vurderes effekten av vekt til middelaldrende menn og påfølgende vektendring på risikoen for osteoporose tre tiår senere. Forfatterne benyttet data fra 1476 norske menn som deltar i to helse screenings i Oslo (1972-1973 og 2000-2001) og Tromsø (1974-1975 og 2001). Resultatene viser at baseline body mass index (BMI) var positivt relatert til total hofte bentetthet (BMD) tre tiår senere. Etterfølgende vektendring var sterkt knyttet til BMD, og andelen av personer med osteoporose sank fra 15,1% blant dem som mistet 10% eller mer av kroppsvekten til 0,6% blant dem som hadde en vektøking på 10% eller mer. I denne kohort av middelaldrende menn, var lave baseline BMI og vekttap i løpet av de følgende tre tiårene begge sterkt negativt knyttet til total bentetthet i hoften.
I Arbeid nr 5 "In vivo and in vitro comparison of densitometers in the NOREPOS study" er fokuset knyttet til metodeforbedring og hensikten var å vurdere grad av samsvar mellom "vivo

hip scans" ved 3 densitometers (1 GE Lunar DPX-IQ and 2 GE Lunar Prodigy scanners) og å vurdere om det europeiske instrumentet Spine Phantom (ESP) var i stand til å reprodusere "in vivo" variabilitet. Konklusjonen var at ESP kan betraktes som en valid erstatning ved vurdering av nevnte samsvar.

I selvvalgt arbeid nr 6 "Lifestyle impact on lifetime bone loss in women and men: The Tromso study" vurderes effekten av livsstil på toppverdi/topp score av beinmasse og bentap iløpet av livet. Studien har longitudinelt design med målinger i 1994-1995 og 2001 av Bentetthet (BMD) to steder distalt på underarmen. Konklusjonen er at uansett kjønn vil en livsstil karakterisert av ikke røking og høyt fysisk aktivitetsnivå samt høy kroppsvekt reduserer bentap og brudd risiko. Hensikten i selvvalgt arbeid nr 7 "Bone mineral density at the hip in Norwegian women and men--prevalence of osteoporosis depends on chosen references: the Tromsø Study" er å beskrive benmineraltetthet (BMD) og forekomsten av osteoporose hos kvinner og menn mellom 30-89 år i en uselektert befolkning. Det vises at prevalensen av osteoporose hos personer over 70 år økte betydelig til 7,3% hos menn og 19,5% hos kvinner basert på T-score beregnet på grunnlag av de unge voksne gjennomsnittlig BMD (aldersgruppen 30-39 år) i studiepopulasjonen. Knyttet til lårhalsen økte forekomsten av osteoporose fra 13,5 til 18,5% blant menn, og 20,4 til 35,2% hos kvinner over 70 år, henholdsvis, avhengig av hvor T-score ble beregnet. Forskerne understreker betydningen av faste diagnostiske nivåer ved måling av normalfordelte fysiologiske parametere og det pekes på at fremtidige studier bør vurdere hvilke beregninger gir optimal brudd prediksjon.

I selvvalgt arbeid nr 8 "Bone loss and the risk of non-vertebral fracture in women and men: the Tromsø study" er målet med studien å vurdere sammenhengen mellom bentap og brudd risiko i begge kjønn i en prospektiv populasjonsbasert studie. 1 208 postmenopausale kvinner (50 til 74 år), og 1 336 menn (55-74 år) ble inkludert. Konklusjonen var at tap av ben distalt på underarm predikerte ikke-vertebrale frakturer, uavhengig av baseline BMD, men ikke uavhengig av oppfølging BMD, hos kvinner. Det BMD nivået en person ender opp med, er en betydelig prediktor for brudd risiko og ikke graden av bentap.

I selvvalgt arbeid 9 " Vitamin K2 supplementation does not influence bone loss in early menopausal women: a randomised double-blind placebo-controlled trial" er målet med studien var å vurdere effekten av vitamin K2 (MK-7) på endring i bentetthet (BMD) hos postmenopausale norske kvinner. Tre hundre trettifire friske kvinner mellom 50 og 60 år, 1-5 år etter menopause, ble rekruttert til en randomisert dobbelt-blind placebo-kontrollert studie. Deltakerne ble randomisert i to grupper, en som mottar 360 mikrogram MK-7 i form av Natto kapsler og den andre like mye av identiske utseende placebo kapsler med olivenolje. BMD ble målt ved total hofte, lårhals, lumbalcolumna og hele kroppen ved baseline og 12 måneder sammen med serum nivåer av ulike stoffer. Etter 12 måneder var det ingen statistiske forskjeller i grad av bentap mellom gruppene uansett målested. Men serum nivåene av 'cOC' økt og 'ucOC' redusert i behandlingen versus placebogruppen (p <0,001). Forskere konkludert med at MK-7 over 1 år redusert serum nivåer av ucOC men ikke påvirke bentap tidlig i overgangsalderen kvinner.

I selvvalgt arbeid nr 10," Leisure time physical activity in adulthood is positively associated with bone mineral density 22 years later. The Tromsø study" vises det til at selv om den positive sammenhengen mellom fysisk aktivitet og beinmineraltetthet (BMD) er kjent, er det få epidemiologiske studier undersøkt de langsiktige sammenhenger mellom fysisk aktivitet i voksen alder og BMD senere i livet. Målet med denne prospektive, populasjonsbaserte studien var å undersøke sammenhengen mellom fritid fysisk aktivitet i voksen alder og areal BMD (aBMD) senere i livet. 1766 kvinner og 1451 menn i alderen 20-54 år ble undersøkt ved baseline og fulgt opp 22 år senere, som en del av en befolkning-basert studie i Norge knyttet til fritid fysisk aktivitet, aBMD ble målt i hofte og underarm samt rønten. En positiv lineær sammenheng mellom aBMD og fysisk aktivitet hos både kvinner og menn ble observert, etter justeringer for baseline alder, høyde, vekt og røyking (P <0,05). Forholdet mellom aBMD og fritid fysisk aktivitet var konsistent over forskjellige områder av hip (total hofte, lårhals og trochanter areal) og underarm (distale og ultradistal område). Studien tyder på at fritid fysisk aktivitet i voksen alder er assosiert med høyere aBMD og redusert risiko for osteoporose senere i livet.

Andre faglige kvalifikasjoner

Emaus har fått flere bevilginger (8) knyttet til søknader om forskningsstøtte i perioden 2006- 2010 blant annet postdoktorstipend fra 2010-2013. Disse midlene synes i hovedsak å være knyttet til osteoporose og brudd. Emaus har, sammen med Marianne Aars, skrevet rapporten "Læring gjennom praksisfeltet. Evaluering av en-dag-i-uka praksis ved Fysioterapeututdanningen i Tromsø"

Pedagogiske kvalifikasjoner

Søkeren har dokumentert pedagogisk basiskompetanse dvs. formell pedagogisk kompetanse. Hun har omfattende undervisningserfaring, bl.a. knyttet til Fredskorpstjeneste,og Høgskolen i Tromsø (1996 - 2001) og som stipendiat ved UiT.I tillegg har hun erfaring fra pedagogisk evalueringsarbeid og være ekstern eksaminator ved fysioterapeututdanninger nasjonalt og internasjonalt. Hun har vært medlem av to bedømmelseskomiteer knyttet til doktorgradsstipendiater. Veiledererfaring fra en fullført biveiledning av en doktorgrad. Emaus er i tillegg hovedveileder for en doktorgradsstipendiat samt biveileder for 3 doktorgradstipendiater som har pågående doktorgradsprosjekter.

Kvalifikasjoner for utadrettet faglig virksomhet (formidling)

Emaus har utarbeidet en strategiplan for utvikling av et fakultet knyttet til rehabilitering ved universitetet i Lalawi i 2004. Hun har levert flere evalueringsrapporter og utredet behovet for varmtvannsbasseng i Bardu kommune.

Kvalifikasjoner for ledelse, administrasjon og organisasjonserfaring

Søkeren har ingen formell leder- eller administrativ utdannelse. I hennes CV fremgår blant annet at hun er fra 2006 styrerepresentant for TROS i NOREPOS, styremedlem i SEMUT fra 2002-2009. Hun har også administrativ erfaring fra egen klinisk virksomhet.

Formidlingsvirksomhet

Emaus har 11 presentasjoner på nasjonale og internasjonale vitenskapelige og faglige møter. Når det gjelder "oppdrag og rapporter" beskrives ulike nasjonale og internasjonale oppdragsgiver i 6 tilfeller i tidsperioden 1996- 2008. 16 arbeider omtales som norske publikasjoner, bokomtaler og debattinnlegg. I disse inngår også de to arbeidene hun ønsket å få vurdert.

SAMLET VURDERING

I følge de veiledende nasjonale retningslinjer slik det tolkes av universitetet i Bergen,kreves det 15 internasjonale artikler for professorkompetanse, hvorav minst 5 som førsteforfatter og minst 2 som sisteforfatter. Bedømmelsen komiteen har også valgt å vektlegge annenforfatterskap. Emaus har vært aktiv forskningsmessig også etter hun disputerte i 2006. Når vi regner med artiklene i avhandlingen, har hun tilstrekkelig antall artikler som førsteforfatter til å tilfredsstille kravene til professorkompetanse. Imidlertid har hun ingen artikler som sisteforfatter. Emaus har 7 artikler hun er annenforfatter på. Pedagogisk kompetanse er tilstrekkelig for professorkompetanse. Erfaringen med akademisk veiledning er noe beskjeden, men det har skjedd en progresjon fra å være biveileder til p.t. være hovedveileder for 1 kandidater. Samlet finner bedømmelseskomiteen Nina Emanus til å være professorkompetent.

MÅLFRID RÅHEIM

Målfrid Råheim er 54 år. Hun ble utdannet fysioterapeut i Bergen 1982, tok mastergraden i 1991| ved Universitetet i Bergen og disputerte ved UiB i 2001. Doktorgradsavhandlingen hadde tittelen "Kvinners kroppserfaring og livssammenheng: En fenomenologisk –hermeneutisk studie av friske kvinner og kvinner med kroniske muskelsmerter". Hun er fortiden førsteamanuensis ved Institutt for samfunnsmedisiske fag, Universitetet i Bergen.

Vitenskapelige kvalifikasjoner

Råheim sin forskning har spesielt vært rette mot forbedring av helsetjenesten til mennesker med smerter av ulik karakter. Tematisk knyttes forskningen blant annet til til "chronic pain", firbomyalgia, women, lived experience, hermeneutic phenomenology, return to work, body awareness, physiotherapy practice, communication, dagligliv og helse. Hennes forskning viser bredde når det gjelder metodiske -/metodologiske tilnærminger og ulike typer forskningsdesign. Arbeiderne tyder på selvstendighet i problemformulering, planlegging og utførelse av forskningen, Hun viser at hun har stor innsikt og erfaring med brukt av først og fremst kvalitative forskningsmetoder. Hun demonstrerer fin metodisk innsikt og kritisk bruk av litteratur. Hun har i sin nåværende jobb sammen med professorene Eva Gjengedal og Kirsti Malterud ansvar for kurs i kvalitativ forskningsmetode (5 studiepoeng) samt medansvarlig for et forskerkurs i humanistiske og samfunnsvitenskapelige perspektiver i helsefaglig forskning ved UiO. Hun er for tiden involvert i flere forskningsprosjekter knyttet til psykomotorisk fysioterapi og pasienter med kroniske smerter.

Det fremgår av Råheims CV at hun har en publikasjonsliste med 13 artikler publiserte i internasjonale referee-baserte tidsskrift i perioden 2002- 2010. Hun er førsteforfatter på 1, annenforfatter på 5og siste forfatter på 5. Hun har i tillegg publisert 6 artikler i norske, r eferee baserte tidsskrifter.
Av de 10 arbeidene søkeren har selv valgt ut, er <u>første arbeid</u> en monografi med tittel "Kvinners kroppserfaring og livssammenheng. En fenomenologisk –hermeneutisk studie av friske kvinner og kvinner med kroniske muskelsmerter". Monografien har en innholdsrik teoridel og en velskrevet empirisk del basert på kvalitative intervjuer med friske kvinner og kvinner med

kroniske muskelsmerter/fibromyalgi. Hensikt med doktorgradsarbeidet var å få belyst hvordan kvinner i to strategiske utvalg (12 kvinner med diagnosen fibromyalgi i alderen 34-51 år og 10 friske kvinner i alderen 34-45 år) erfarer egen kropp og hvordan det å være kvinne "sitter" i kroppen som måter å reagere på, forhold seg og handle på i dagliglivet. Analysen beskrives som en fenomenologisk inspirert innholdsanalyse komplementært med analyse på tre ulike fortolkningsnivåer. Resultatene for kvinner med kroniske muskelsmerter og for de friske kvinnene fremstilles separat og knyttes til 3 "kategorier". Betydningen av samspill mellom individuelle og kontekstuelle forhold I denne sammenheng blir belyst. Gjennom å belyse kvinners erfaring i både en nær og en mer overordnet livssammenheng kan studien bidra til en dypere forståelse av det komplekse feltet i kvinners kroppserfaringer dreier seg om. Resultatene kan også være med på å gi nye handlingspotensialer når det gjelder å uvikle intervensjon overfor kvinner med kroniske muskelsmerter. Studien gir innsikt i dialektikken mellom indre prosesser og ytre betingelser. Denne innsikten gir grunnlag for å peke på hvor viktig det er å utvikle en bred rehabiliteringsmodell over denne pasientgruppen. Å forankre forståelse av og tiltak i forhold til de kroniske smertene i mening og betydning kvinnene selv tilskrive sin situasjon, synes essensielt. Å tenke i retning av individuelle rehabiliteringsplaner på alle livsarenaer og alle funksjonsnivå er aktuelt, og med prosesstenking som en grunnpilar. Monografien tilfører relevant kunnskap og ny kunnskap blant annet innenfor felter som kvinnehelse, fenomenologi, kroppserfaring, kroniske smertetilstander, 'frisk vc syk', og rehabilitering som kan betraktes som atskilte felter samtidig som det er et gjensidig samspill med et eller flere av disse feltene. Når man er frisk, fremstår kroppen først og fremst som basis for deltakelse som er tatt for gitt. Ved kronisk sykdom og funksjonssvikt, som for eksempel ved kroniske smerter, erfares den samme kroppen som hinder for deltakelse. Kroppen blir, i uønsket forstand, fokus for egen oppmerksomhet. Desintegrasjon fra den egne kroppen innebærer splittelse i selvopplevelsen. Kroppen oppleves helt eller delvis som utenfor viljens kontroll, som fremmed og uberegnelig. Opplevelse av desintegrasjon fra en praktisk og mellommenneskelig verden følger med. Handlingsrommet snevres inn og livsrytmer endres. Fremtiden kjennes uforutsigbar og utrygg. Opplevelsen av samhørighet med andre og en praktisk virkelighet trues
<u>Det andre arbeid</u> "Lived experience of chronic pain and fibromyalgia: Women's stories from daily life" presenterer en hermeneutisk-fenomenologisk studie som er forankret i et livsverdensperspektiv. Forfatterne peker på at smerte er et komplekst og tvetydig fenomen og deres hensikt i denne artikkelen er å presentere rike beskrivelser av kvinners levde erfaringer med kroniske smerter og fibromyalgi. De gjennomførte individuelle livsform intervjuer med 12 kvinner som "har " fibromyalgi. På bakgrunn av kvinnenes historier ble 3 typologier utviklet. Det levd erfaringene som er beskrevet i typologier ble fortolket i henhold til eksistensielle fenomen som: "Den levende kroppen' (Lived body), levd tid og rom, og levde relasjoner. Kvinnenes historier peker på at verden oppleves som fundamentalt annerledes i en kropp i kronisk smerte. De beskriver en kamp der de føler at deres eksistens står på spill. Dette arbeidet er publisert i Qualitative Health research.
<u>I arbeid 3</u> " Er det ualminnelige helt ualminnelig? Dagligliv, kropp og helse hos friske kvinner og kvinner med kroniske muskelsmerter" pekes det på at kroppen er grunnlaget for vår erkjennelse, og

erkjennelse finner sted i gitte sammenhenger og dette rettes mot kvinner helse. Det pekes på at måter kvinner tar inn og lever ut det å være kvinne på, er med andre ord knyttet til det selvfølgelige, til noe de selv ofte ikke stiller spørsmål ved. Det er i det hele tatt uhyre vanskelig å stille spørsmål ved tankemodeller som gjøres til våre egne ved at vi tar dem inn i hele vår væremåte, i hele vår kropp. Med søkelys på helseerfaringer typiske for kvinner i vår tid og på vårt sted, argumenterer forskeren for at det er viktig å bli oppmerksom på dypt innforlivede måter å forholde seg og handle på og gi et innblikk i dagliglivet slik det arter seg fra morgen til kveld til fire kvinner: Agnete og Ester, Hege og Siri. Hun setter søkelyset på dagligliv og kropps- og helseerfaringer hos kvinnene, og jeg har antydet sammenhenger som kan ligge til grunn for utvikling og opprettholdelse av helseplager som kroniske muskelsmerter og slitenhet. Ut fra sin økende innsikt i feltet hevder forfatteren å ha kommet til å spørre mer og mer etter hvordan det ualminnelige kvinnelivet med kroniske muskelsmerter kan kaste lys over det alminnelige som frisk kvinne, og omvendt. Det kan være grunn til å spørre mer generelt etter betydninger av en familie-/ andreorientering i kvinners liv, av rutiner og kontroll på hjemmets arena. Omsorgsrollens dilemma handler om ensidig oppmerksomhet utad, mens oppmerksomheten innad får dårligere kår. Perspektiver fra Bourdieus, Merleau-Ponty, Haukaa, Gullestad, Engelsrud , Lilleaas m.fl. anvendes for å fortolke og perspektivsette egen empiri og det konkluderes med at kroppen som erfarende og meningsbærende er essensiell i skrittet fra det selvfølgelige, innforståtte og ubevisste til bevisst refleksjon og aktivt endringsarbeid. Dette arbeidet er publisert i "Kvinneforskning".

I artikkel 4 " Kroppsfenomenologi – innsikt relevant for klinisk praksis" viser Råheim til at fra et 'Kroppsfenomenologisk' perspektiv synes kronisk sykdom og funksjonssvikt innebærer grunnleggende endringer i et menneskets levde relasjoner til seg selv og omgivelsene, med utgangspunkt i et endret *kroppslig* perspektiv. Hun argumenterer at det er av verdi for klinisk praksis å kjenne til og ta på alvor endringer som skjer i pasienters livsverden når kroppen blir syk, smertefull og begrensende. To hovedtemaer forfølges: Betydningen av anerkjennelse av og innsikt i pasientens livsverden for å kunne forstå og hjelpe. Dessuten den rekonstitusjon av livsverdenen legende terapirelasjoner gir mulighet for. Følgende kilder til innsikt og endring belyses: sykehistorien og kroppen som uttrykksfelt. Det hele bindes sammen i relasjonens kvalitet. Artikkelen handler om: Pasienters livsverden ved kronisk sykdom eller funksjonssvikt. Kvinnen det vises til, har kroniske muskelsmerter og diagnosen fibromyalgi, og situasjonsbeskrivelsen er hentet fra hennes doktoravhandling. Når kroppen blir kronisk syk, endres altså livsverdenen på grunnleggende vis. Hjelp til å rekonstituere livsverdenen og finne nye handlingsmuligheter blir viktig. Det er her klinikeren kommer inn. Utgangspunktet for å kunne hjelpe er å anerkjenne og få innsikt i den virkelighet pasienten opplever. Kroppsfenomenologien understreker at som levde kropper i dyp samhørighet med omverdenen har mennesker grunnleggende erfaringer som skaper basis for felles kommunikativ grunn. Det pekes p på at kroppsfenomenologien utfordrer altså det medisinske feltet, og alle helseprofesjoner, til å integrere levd erfaring i forståelse og representasjon av sykdom. Sykehistorien spiller dessuten en viktig rolle når det gjelder å få og å stille en diagnose, og når det gjelder å autorisere og legitimere erfaringen av det å være syk – for pasienten selv overfor lege eller terapeut og omgivelsene ellers. Kroppsfenomenologien peker på at kroppen er vår primære erkjennelseskilde og alle handlingers subjekt. Med det som utgangspunkt kan man si at endringer i kroppen endrer livsverdenen. Hun tar utgangspunkt i kroppen som levd erfaring – som livshistorie og meningsmettet uttrykksfelt. Dette til forskjell fra å ta utgangspunkt i kroppen som et abstrakt objekt – en entydig, gitt og materiell størrelse, som en biomedisinsk forståelse av kroppen har røtter i. Hun understreker betydningen av anerkjennelse av og innsikt i pasientens livsverden for å kunne forstå og hjelpe, og den rekonstitusjon av livsverdenen legende terapirelasjoner gir mulighet for. Disse aspekter

griper inn i hverandre i møter mellom pasient og kliniker. Arbeidet sammenfatter feltet på en god måte, men det er en omarbeiding av en av hennes prøveforelesninger, og bygger ikke på ny empiri. Det er publisert i Tidsskrift for den norske legeforening i spalten "kommentar og debatt". .

I det 5. arbeidet " Barriers against returning to work- as perceived by disability pensioners with back pain: A focus group based qualitative study" presenteres hensikten med denne studien som er forankret i en hermeneutisk epistemologisk perspektiv å undersøke spørsmålet om oppfattet barrierer for å returnere til arbeidet, basert på erfaringer og oppfatninger i en gruppe uførepensjonister med ryggsmerter basert på fokus gruppeintervju av 12 kvinner og fem menn, i alderen 38-56. Resultatene viste at barrier var knyttet til tidligere negative erfaringer, dårlig selvtillit til egen arbeidsevne og lav selvfølelse, mangel på støtte fra trygdemyndigheter og uegnet økonomiske ordninger. Studie er av betydning for arbeidet med å hjelpe uførepensjonister tilbake til arbeid. Dette arbeidet er publisert i Disability and Rehabilitation.

Arbeid 6 "The Effect of Long-Term Body Awareness Training Succeeding a Multimodal Cognitive Behavior Program for Patients with Widespread Pain" tar utgangspunkt i at en multimodal kognitiv atferdsterapi programmer og målet med denne studien var å undersøke om oppfølgingintervensjon knyttet til "kropps bevissthet gruppen trening" kan føre til en bedre langvarig effekt og fremme at flere pasienter kommer tilbake til arbeid. Metodene som ble brukt var en randomisert kontrollert studie Intervensjonsgruppen deltok på en psykomotorisk fysioterapi gruppe trening 18 ganger i løpet av 1,5 år. Treningen startet en måned etter slutten av multimodal behandling. Kontrollgruppen fikk behandling som vanlig. Resultmålingene var arbeid status, Global Physiotherapeutic undersøkelse, smertnivå og livskvalitet. Resultatene viste forbedring i testresultater begge gruppene over tid. Imidlertid viste intervensjonsgruppen færre palpasjonsømme punkter, og en redusert distribusjon av smerte. Etter ett år, var to tredjedeler av intervensjonsgruppe og en tredjedel av kontrollgruppen tilbake på jobb, mens etter 1,5 år forskjellen mellom gruppene var mindre og ikke statistisk signifikant. Det konkluderes med at det er en indikasjon på at oppfølging knyttet yil psykomotorisk fysioterapi basert på kroppen bevisstheten trening kan føre til ytterligere bedring av symptomene og at problemstillingen bør videre undersøkes. Dette arbeidet er publisert i Journal of Musculosceletal Pain.

I artikkel 7 "Norwegian psychomotor physiotherapy and patients with chronic pain: patients' perspective on body awareness" utforskes opplevelsen av kroppsbevissthet(body awareness) hos pasienter med kroniske smerter samt mulige endringer i dette fenomenet som en konsekvens av norsk psykomotorisk fysioterapi (NPMP). Fire fokusgruppeintervjuer ble utført. To grupper bestod av pasienter på ventelister på NPMP, mens de andre to var pasienter som fikk NPMP. Resultatene basert på intervjuene beskriver tre hovedtemaer knyttet til kroppsbevissthet: å være klar over ens egen kropp, assosiasjoner om en egen kropp, og følelser for egen kropp. Forskjeller og likheter i kroppen bevissthet beskrevet av personer som mottar behandling og de som står på ventelister presenteres og diskuteres, i tillegg til forskjeller mellom deltakere i gruppene. Deltakerne mottar langsiktige NPMP - med ett unntak - opplever ny kroppsbevissthet som bidrar til øke deres evne til å takle smerte. Dette arbeidet er publisert i Physiotherapy Theory and Practice.

Arbeide 8 " Physiotherapy treatment of children with cerebral palsy: The complexity of communication within sessions and over time" har til hensikt å gjennomføre analyser av kommunikasjon under behandling for barn med cerebral parese innen sesjoner og over tid. Behandlingen fant sted på barnas pedagogiske institusjoner og det ble foretatt dybdeintervjuer med fysioterapeuter og lærere og gjentatte video-opptak. Resultatene beskriver at de fire viktigste kommunikasjonsmønstrene som ble identifisert var: "Ulike og konkurrerende perspektiver» og «Utrygghet og forvirring" samt "aktivt søker etter alminnelige bakken" og "Delt og uanstrengt dialog". Det pekes på at funnene kan beskrives og forstås innenfor en ramme dynamiske systemer, fanger den komplekse dynamikken av kommunikasjon innen og over sesjoner, så vel som under spesielle øyeblikk. Dette arbeidet er publisert i Advances in Physiotherapy.

Arbeide 9 "Communication as negotiation processes in long-term physiotherapy: a qualitative study" er formålet å beskrive kommunikasjonsmønstre om endring i krevende fysioterapi behandling situasjoner ut fra gjennomførte case studie av elleve behandlingsforløp, basert på dyptgående individuelle intervjuer, fokusgruppe intervju, personlige notater og gjentatte video-opptak. Funn viste at et viktig kommuniksjonsmønster ble identifisert: "Søker etter fellestrekk - krevende forhandlingsprosessen" og at mønsteret ble avbrutt av korte episoder av to typer utfordringer; mønsteret av ambivalens og usikkerhet, og mønsteret av utålmodighet og uenighet. Det pekes på at fysioterapeuter følsomhet og evne til å forhandle oppgavene, følelser knyttet til oppgavene og innholdet i relasjonene er viktig for å fremme endringer. Videre pekes det på at pasientenes og fysioterapeuter evne til å bære og komme gjennom krevende situasjoner skapt nye måter for interaksjon og at krevende situasjoner kan generere et potensial for utvikling og forbedring av behandlingsresultater. Forstå slike episoder som åpen og dynamisk, i motsetning til å definere pasienten som krevende, antyder en nyttig perspektiv for behandling. Dette arbeidet er publisert i Scandinavian Journal of Caring Sciences.

Det 10. arbeidet er kapittel 4 "Forståelse av kroppen som fenomen kritikk og ufordringer i helsefagenes grunnlagsforståelse" er fokuset på kroppen, begrepet kropp. Artikkelen har som utgangspunkt at kroppen samtidig er både biologi og emosjoner, natur og kultur, objekt og subjekt. Kroppens idéhistorie og kultivering av kroppen i nåtidens samfunn samt dilemmaer i forståelse av kropp og sykdom er to hovedfoki. Dette arbeidet er publisert som et bokkapittel.

Andre faglige kvalifikasjoner

Hun er "referee-board" i Qualitative Health Research, Advances in hysiotherapy og Fysioterapeuten i tillegg til at hun har vært referee for flere andre publikasjoner. I tilegg har hun vært medlem knyttet til et 3 dagers nordisk symposium knyttet til bevegelseskvalitet, kunst og helse i 1998 og 29. International Human Science Research Conference 16.- 20. juni 2009.

Pedagogiske kvalifikasjoner

Søkeren kan ikke dokumentere formell pedagogisk basiskompetanse dvs. formell pedagogisk kompetanse. Hun har omfattende undervisningserfaring, bl.a. knyttet til mastergradsprogrammet i fysioterapi UiB(1991-1994) og var i 1998.-2001 lektor ved helsefag UiB. Fra 2002 første amanuensis ved helfag UiB. Hele tiden knyttet til Section for Physiotherapy Science.

Hun har vært medlem av tre bedømmelseskomiteer knyttet til doktorgradsstipendiater (2 ganger som leder og en gang som første opponent). Hun har veiledet 22 mastergradstundenter samt hovedveilederserfaring fra to fullført doktorgrader og 2 til der en trolig har levert doktorgraden våren 2010. Biveileder på en student som har fullført doktorgrad og 5 andre som er undervels på sine doktorgrader.

Kvalifikasjoner for utadrettet faglig virksomhet (formidling)

Når det gjelder abstract/ posters/invited lecture i perioden 2010- 1995 13 abstraktspresentasjoner, 3 posterpresentasjoner og 3 invited lecture. Når det gjelder kapitler i bok har hun skrevet et kapittel sammen med Gjengedal i 2007 i boka Å leve med kronisk sykdom -en varig kursendring utgitt på Cappelens Akademiske forlag, et kapittel i 2006 i en bok utgitt på Høgskoleforlaget (Kristiansand, samt 1 kapittel i 2001 en bok utgitt på Høgskoleforlaget (Kristiansand. Hun har også vært editor sammen med 3 andre for boken Kunnskap, kropp og kultur. Helsefaglige grunnlagsproblemer utgitt på AdNotam Gyldendal samt et kapittel i nevnte bok.

Kvalifikasjoner for ledelse, administrasjon og organisasjonserfaring

Søkeren har ingen formell leder- eller administrativ utdannelse. I hennes CV fremgår blant annet at hun fra 2008 er "Leader of the Program Commitee, i perioden 2003-2008 var "Vice-director " Department of Public Health and Primary Health Care .

SAMLET VURDERING

I følge de veiledende nasjonale retningslinjer slik det fortolkes fra Bergen, kreves 15 internasjonale artikler for professorkompetanse, hvorav minst 5 som førsteforfatter og minst 2 som sisteforfatter. Bedømmelseskomiteen har valgt også valgt å vektlegg annenforfatterskap som et element av betydning for å oppnå professorkompetanse. Disse retningslinjene forutsetter at avhandlingen er en artikkelsamling. Råheim har imidlertid disputert på en monografi. Hvis denne monografien vurderes likeverdig med 4 internasjonale publiserte artikler, vil hun akkurat nå opp til minimumsgrensen på 5 artikler som førsteforfatter. Hun har i tillegg 5 internasjonale artikler som sisteforfatter og 5 artikler hun er annenforfatter på. Hennes forskningsaktivitet de siste årene har vært moderat. Hun har ikke vært førsteforfatter på noen artikkel de siste 5 år, men har vært sisteforfatter på flere. Pedagogisk mangler hun formalutdanning, men har rikelig praktisk erfaring fra undervisning som veier opp for manglende formalkompetanse. Erfaringen med akademisk veiledning er god. Samlet finner bedømmelseskomiteen Målfrid Råheim å være professorkompetent.

SAMLET VURDERING OG RANGERING

Rangering professor 50 % / førsteamanuensis 50 %

Det foreligger en liste på 2 søkere (Nina Emaus og Målfrid Råheim) til stillingen som 'professor 50 % / førstemanuensis 50 %'. Begge søkerne vurderes til å være professorkompetente. Søkerene har så ulik forskningsprofil at bedømmelseskomitéen velger ikke å rangere dem i forhold til hverandre.

Rangeringen er: Målfrid Råheim og Nina Emaus rangeres likt

Oslo/Tromsø 28/9-2010

Astrid Bergland
Professor /leder av
bedømmelseskommisjonen

Odd-Ragnar Nilssen
Professor

Svein Friis
Professor